

РЕШЕНИЕ

№ 48

гр. Стара Загора, 09.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, II ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и четвърти януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Пламен Ст. Златев

Членове: Мариана М. Мавродиева
Веселина К. Мишова

при участието на секретаря Катерина Ив. Маджова
в присъствието на прокурора Ю. Г. С.

като разгледа докладваното от Веселина К. Мишова Въззивно гражданско дело № 20225500500419 по описа за 2022 година

Производството е образувано по въззивна жалба, подадена от М. П. П. против решение № 313 от 03.05.2022 г., постановено по гр.д. № 4781/2021 г. на Районен съд – Стара Загора. Въззивникът е останал недоволен от обжалваното решение и счита, че то е неправилно и незаконосъобразно. Изразява несъгласие с изводите на съда и излага съображения по същество. Иска съдът да постанови решение, с което да уважи предявения иск.

С определение № 1268 от 03.11.2022 г. съдът е конституирал като процесуален субституент на държавата Прокуратурата на Р България. Прокурорът, като процесуален представител на ответника, взема становище за неоснователност на жалбата.

Съдът, като съобрази доводите на страните и събраните писмени и гласни доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от фактическа и правна страна във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на оспорения съдебен акт:

Процесното първоинстанционно решение е валидно и допустимо. Жалбата е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК, поради което е допустима, а по същество е неоснователна. Съображенията за това са следните:

Пред районния съд е бил предявен иск по чл. 2, ал.1, т.4 ЗОДОВ. Ищецът М. П. П. е твърдял, че с присъда №69/05.11.2020 г. по НОХД № 981/2020г. на Районен съд Казанлък бил осъден и признат за виновен за

престъпление по чл.195, ал.1, т.3 и т.4, вр. с чл.194 ал.1 вр. с чл.20 ал.2, вр. ал.1 НК, извършено на 10/11 декември 2019 г. в гр.Ш., ***. За така извършеното деяние му било наложено от съда наказание 8 месеца лишаване от свобода, което да изтърпи при първоначален строг режим. Присъдата, в частта относно първоначалния режим на изтърпяване на наложеното наказание, била постановена в нарушение на закона. Затова производството по НОХД №981/2020г. на РС гр. Казанлък възобновено, а с искане вх. №17149/2020г. на ВКП от 25.01.2021 г. на основание чл.420, ал.3 НПК било спряно изпълнението на присъдата в частта относно определения режим на изтърпяване. Ищецът е твърдял, че е изтърпявал наказанието при строг режим до неговата промяна в общ за периода от 15.12.2020 г. до 08.02.2021 г. Твърдял е, че е претърпял в миналото фрактура на крайници „импресионната аперта регио окцилатилис син.контузио“ вследствие на ПТП, при която претърпял хирургична интервенция. Непосредствено преди да започне изтърпяване на наказанието лишаване от свобода при строг режим, на 13.08.2020 г. претърпял сложна и болезнена оперативна манипулация в УМБАЛ гр.Пловдив с диагноза „вулиу сцизум регио дорзи брахии синистра. Лезио мускулус брахии синистра“. Било му предписано лечение с медикаменти и антибиотични средства. На 14.08.2020 г. се наложило да се извършат и други пластични операции на мускул. Вследствие на незаконосъобразното налагане на строг вместо общ първоначален режим за изтърпяване на наложеното му наказание по НОХД №981/2020г. на РС гр. Казанлък и неговото изтърпяване за периода от 15.12.2020г. до 25.01.2021 г., при здравословно му състояние, му били причинени необратими поражения върху психиката и физическото здраве - той се затворил в себе си, отказвал да общува с хора и започнал да получава тежки депресии от затворения и суров начин на изтърпяване на наказанието при „строг“ режим. Липсата на разходки на открито, обездвижването, движението и срещата с лица рецидивисти, извършили тежки криминални деяния, го стресирали и получавал постоянен страх и негативни усещания в тази среда. Ежедневните заплахи, от тяхна страна, от всякакъв вид и характер касаещи живота му и телесния интегритет, го карали да изживее негативни психически изживявания и силен стрес, който нямало как да изживее при изтърпяване на наложеното му наказание при общ режим. Ежедневната му среща с рецидивисти и хора избрали престъпния начин на живот го сринали психически и изпитвал постоянен страх, тъй като се чувствал и питал какво прави сред тези хора, които постоянно го тормозели и заплашвали. Заради изтърпяване на наказанието лишаване от свобода при строг режим отказвал свиждания с близките си и конкретно със сина си, за да не го вижда в това състояние сринат и подтиснат психически и страдащ физически. Не можел да допусне детето му да го вижда в това състояние. Близките на ищеца били подтиснати, че изтърпява присъдата с рецидивисти. Вследствие на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода при строг режим се обострили симптомите и болките от претърпяната операция и преживяната травма от ПТП в миналото. При крайно мизерните и

нехигиенични условия в местата за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода при строг режим в затвора, обездвижването, започнал да изпитва остри и непоносими болки в местата, където била извършена медицинската интервенция, като често не можел да спи от постоянна и силна болка. Ищецът понесъл изключително тежко начина на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода при строг режим. През времето, когато изтърпявал наказанието лишаване от свобода при строг режим не могъл да работи в обслужващата дейност на затвора, дори и работа на външни обекти. Разликите в условията и начина на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода при строг режим и този при общ били драстични откъм място на изтърпяване и коренно различни откъм режим, свободно време, време за разходки на открито, възможности за работа и др. В мястото, където се изпълнявало наказанието лишаване от свобода при строг режим, бил лимитиран и ограничен начинът на харчене на пари за продукти в магазина на затвора и нещата, които можел да си купи. Ограничени били правата на близките спрямо броя и продължителността на посещенията им. Всичко това довело до необратими поражения върху психиката и тялото на ищеца, които като силен стрес и нерви в резултат на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода при строг режим изпитвал и в момента. Искал е съдът да постанови решение, с което да му присъди обезщетение в размер на 15 000 лв., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на вземането. Искът е изменен с протоколно определение от 31.03.2022 г. по отношение на размера чрез намаляването му на 5000 лв., като ищецът се е отказал в останалата част – до размера на първоначално предявените 15 000 лв.

Ответникът (тогава РС Казанлък) е оспорил иска.

Първоинстанционният съд е приел, че изложените в исковата молба обстоятелства не попадат в приложимостта на нито една от хипотезите на чл.2 от ЗОДОВ, поради което искът бил неоснователен.

Решението е правилно, но като краен резултат.

По делото не е било спорно между страните, че с присъда № № 69 от 05.11.2020 г., постановена по НОХД № 981/2020 г. по описа на Районен съд Казанлък ищецът М. П. П. е бил признат за виновен и осъден за престъпление по чл.195, ал.1, т.3 и т.4, вр. с чл.194 ал.1 вр. с чл.20 ал.2, вр. ал.1 НК на 8 месеца лишаване от свобода, което наказание да изтърпи при първоначален строг режим. Присъдата не е била обжалвана или протестирана и наказанието е било приведено в изпълнение на 15.12.2020 г., когато ищецът е постъпил в затвора в гр. Пловдив. Междувременно, със сигнал от 11.12.2020 г. РП Казанлък е сезирала Върховна касационна прокуратура с искане производството по посоченото по-горе НОХД да бъде възобновено, тъй като първоначалният режим на изтърпяване на наказанието е определен неправилно. Посочено е, че съгласно чл.57, ал.1, т.3 ЗИНЗП следва то да бъде изтърпяно при първоначален общ режим. С искане от 25.01.2021 г., адресирано до Апелативен съд Пловдив, главният прокурор е поискал

възобновяване на НОХД № 981/2020 г. по описа на РС Казанлък в частта относно определения първоначален режим на изтърпяване на наложеното на П. наказание лишаване от свобода, като вместо строг определи общ първоначален режим. Със същото искане, на основание чл.420, ал.3 НПК главният прокурор е спрял изпълнението на присъдата в тази част, като е постановено до произнасяне на съда П. да търпи наказанието при първоначален общ режим.

По делото не е спорно, че на 03.02.2021 г. ищецът е бил преведен в затвора в Пазарджик, където до 09.02.2021 г. е престоял в приемно отделение. На 09.02.2021 г. е поставен на общ режим. Настанен е в ЗО „Пазарджик“, категория „Открит тип“. Наказанието е изтърпяно на 13.08.2021 г., когато е бил освободен.

Въззивният съд приема за установено (след извършена служебна справка), че с решение № 260057 от 24.03.2021 г., постановено по ВНД № 87/2021 г., състав на АС Пловдив е възобновил н.о.х.д. № 981/2020 г. по описа на РС-Казанлък и изменил постановената по него присъда № 69/05.11.2020 г. в частта относно първоначалния режим на изтърпяване на наложеното с нея наказание осем месеца лишаване от свобода, като заменя определения строг режим с общ. Делото е било насрочено за разглеждане за 15.03.2021 г. с определение от 23.02.2021 г.

По делото е установено и това, че ищецът е осъждан многократно.

Предявеният иск е срещу държавата за вреди, причинени от незаконен съдебен акт, чиято отговорност се реализира по реда на ЗОДОВ, а когато това е невъзможно – по реда на ЗЗД с иск по чл.49. Така че липсата на хипотеза, към която да бъдат съотнесени изложените в исковата молба факти и обстоятелства, не е основание предявеният иск да бъде отхвърлен. В случая въззивният съд намира, че е приложима разпоредбата на чл. 2, ал. 1, т. 4 ЗОДОВ, тъй като случаите на грешно определен първоначален режим на изтърпяване на наложеното наказание следва да бъдат подведени под хипотезата на налагане на наказание, когато лицето бъде оправдано или административното наказание бъде отменено. Определянето на първоначален режим на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода е задължителен въпрос, по който съдът се произнася с присъдата. Този въпрос е свързан неразривно с определянето на наказанието и затова, когато по реда на възобновяването на наказателните дела режимът на изтърпяване е изменен в по-лек, държавата отговаря за настъпилите вреди, така както би отговаряла, ако по този ред ищецът е бил признат за невиновен и оправдан. В тези случаи пасивно легитимиран да отговаря за причинените вреди не е съдът, който е постановил присъдата, с която първоначално определеният режим на изтърпяване на наказанието е сгрешен, а прокуратурата, която е компетентният орган да протестира постановената присъда, а и също така и по силата на чл.127 от Конституцията следи за спазване на законността, като предприема действия за отмяна на незаконосъобразни актове. Съдът е легитимиран да представлява държавата по искове за обезщетение за вреди по

чл. 2 ЗОДОВ само в случаите за прилагане на задължително настаняване и лечение или принудителни медицински мерки, когато те бъдат отменени поради липса на законно основание, и за прилагане на административна мярка, когато решението му бъде отменено като незаконосъобразно.

Сам за себе си фактът, че определеният с присъда № 69 от 05.11.2020 г. първоначален режим на изтърпяване на наложеното наказание лишаване от свобода е сгрешен, не е основание за присъждане на обезщетение. Необходимо е ищецът да е претърпял вреди, които да са произлезли пряко и непосредствено от незаконосъобразният акт. В случая не се установяват нито вреди, нито пък е и налице причинна връзка между твърдените в исковата молба неудобства, здравословни проблеми, негативни чувства, нарушаване на социалното общуване и пр. Затова и оплакванията, изложени във въззивната жаба, са неоснователни. Както бе посочено по-горе, ищецът не е обжалвал присъдата, с която му е било наложено наказанието лишаване от свобода и определен първоначален режим на изтърпяване. По делото няма нито твърдения, нито доказателства, че той е сезирал прокуратурата за допуснатата грешка при определяне на първоначалния режим на изтърпяване с искане производството да бъде възобновено. Такова искане е направил наблюдаваният изпълнителната преписка прокурор от РП Казанлък. Следователно, до получаване на призовката за с.з. по ВНД № 87/2021 г. на АС Пловдив за възобновяване на н.о.х.д. № 981/2020 г. по описа на РС-Казанлък, т.е. най-рано до 15.03.2021 г., от която дата е определението за насрочване на делото, ищецът не е знаел, че неправилно му е определен по-тежък първоначален режим на изтърпяване на наложеното му наказание. По делото няма данни този факт да му е станал известен в по-ранен момент, вкл. и в момента на обявяване на присъдата и в срока за обжалването ѝ. Противното би означавало, че това не е имало значение за него или е недобросъвестен, поради което и не би търпял вреди или те не би следвало да бъдат обезщетени на основание чл.52 ЗЗД, защото няма да е справедливо. Към 15.03.2021 г. ищецът вече е бил преведен в затвора в Пазарджик, където е изтърпявал наказанието си при общ режим. Ето защо съдът намира, че негативните емоции, които твърди да е изпитвал по време на престоя му в затвора в гр. Пловдив, не са вследствие на обстоятелството, че е поставен в по-тежък режим за изпълняване на наказанието. Наличието на пряка и непосредствена причинна връзка между твърдените от ищеца вреди и незаконосъобразният акт е необходим и задължителен елемент от фактическия състав на отговорността на държавата.

От друга страна, не се установяват и необратими поражения върху психиката и физическото му здраве. Видно е от заключението на назначената пред първоинстанционния съд съдебномедицинска експертиза, че до процесния период от 15.12.2020 г. до 08.02.2021 г. са изминали четири месеца от последния инцидент, при който ищецът е наранил лявата си мишница, при което той би следвало да е напълно възстановен от това травматично увреждане, което по принцип преминава за около месец и половина до два.

Ищецът би следвало да е възстановен напълно и от получената черепномозъчна травма при ПТП през 1997 г. По делото липсват медицински документи, които да сочат на настъпили усложнения от двата претърпени инцидента. Освен това вещото лице дава заключение, че вследствие на начина на изтърпяване на наложеното наказание лишаване от свобода, условията, твърдяната липса на открито пространство и неговата продължителност по никакъв начин не са довели до влошаване на здравословното състояние на ищеца. Във връзка с това заключение следва да се вземе предвид и посоченото в медицинската справка от затвора в Пазарджик, че при постъпването му е бил без съществени оплаквания. Движенията на лявата ръка са били ограничени, но без болка. За периода, когато е бил в приемното отделение, не е посещавал медицинския център на затвора. До освобождаването му на 13.08.2021 г. също няма регистрирани съществени здравословни проблеми и не е консултиран със специалисти. Следователно оплакванията, които ищецът твърди да е имал, не са във връзка със строгия режим, при който е изтърпявал наказанието си до 03.02.2021 г.

Не се установява и твърдението, че вследствие на незаконосъобразно определения режим е претърпял поражения върху психиката. По делото е разпитан като свидетел Ч.И.Г., за когото има данни, че е посетил веднъж ищеца в затвора в Пазарджик. В затвора в Пловдив не го е посещавал. Свидетелят твърди, че ищецът му се обадил, но не уточнява времето, когато това е станало. Твърди, че ищецът се оплаквал от болки в ръката и че го „сложили при някакви рецидивисти“, „сложили го в ада“; че нямал желание да говори; не искал да му ходят на свиждане. Синът му го било срам и не искал да ходи на свиждане. Показанията на свидетеля, преценени съвкупно с данните от справката от затвора Пазарджик относно психологическото състояние на ищеца, според която не са констатирани проблемни обстоятелства и индикации, които да налагат психологически интервенции, дават основание на съда да приеме, че негативните емоции, които той е изпитвал и за които разпитаното лице свидетелства, не са вследствие на режима, при който той първоначално е изтърпявал наказанието си, а поради обстоятелството, че е поставен в положение да изтърпява наказание решаване от свобода, при което е напълно нормално да се изпитват негативни емоции. По делото няма доказателства за това ищецът да е бил заплашван и малтретиран или тормозен в затвора в Пловдив от останалите лишени от свобода.

На последно място, не са налице съществени разлики в условията и начина на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода при строг и при общ режим. Видно е от текста на чл. 52 ППЗИНЗП, че лишените от свобода на общ режим изтърпяват наказанието в затвори и затворнически общежития от открит и от закрит тип; че се настаняват в помещения, които в заведенията от закрит тип през нощта се заключват, а в общежитията от открит тип се прилага разпоредбата на чл. 51, т. 2, т.е. коридорите се заключват през нощта; и че могат да работят в обслужващата дейност, а настанените в затворнически

общезития от открит тип - и на външни работни обекти. Лишените от свобода на строг режим също изтърпяват наказания в затвори и затворнически общезития, но от закрит тип; настаняват се в помещения, които през нощта се заключват и също могат да работят в обслужващата дейност, на работни обекти в района на затвора и затворническото общезитие и по изключение на обособени външни работни обекти с охрана. Освен това по делото няма данни ищецът да е искал да работи и това да не му е било разрешено. Напротив, установява се, че той не е работил по здравословни причини. Не се установява никаква разлика в правата и задълженията на лишените от свобода, регламентирани в раздел I, гл. II от ППЗИНЗП. Независимо какъв е режимът, при който се изтърпява наказанието, лишените от свобода се ползват с всички права – свиждания, кореспонденция, престой на открито, медицинско обслужване, работа и пр.

Предвид на тези съображения, след като взе предвид всички обстоятелства, които имат отношение към твърдените от ищеца неимуществени вреди, въззивният съд намира за неоснователно възражението на въззивника относно решаващия извод на първоинстанционния съд за неоснователност на исковата претенция. Затова първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено. Разноски в това производство не се дължат.

Воден от горните мотиви, Окръжният съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 313 от 03.05.2022 г., постановено по гр.д. № 4781/2021 г. на Старозагорския районен съд.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____